

SEMINARI

LITERATURA QUE FA HISTÒRIA: DONES, VIDES, FICCIONS

ACTIVITAT FORMATIVA CONJUNTA

Coord. PATRÍCIA MARTÍNEZ i ELENA LOSADA

Dimecres 30 de novembre de 2016, de 16:00 a 20:00

Sala del Professorat, Edifici Josep Carner
Facultat de Filologia
c/ Aribau 2, 5è pis – 08007 Barcelona

Dijous 1 de desembre de 2016, de 9:30 a 14:00

Sala de Junes, Departament d'Història i Arqueologia
Facultat de Geografia i Història
c/ Montealegre 2 – 08007 Barcelona

Aquest seminari és un espai de diàleg sobre com pensem la història de les dones a partir de l'escriptura femenina. Alhora és un espai on podrem pensar també des dels estudis sobre literatura que han aprofundit en el sentit de les creacions literàries, tant pel que fa als límits i continguts de la paraula com pel que fa a la relació entre l'obra, el jo femení i els contextos literaris i culturals en sentit més ampli. D'aquesta manera el diàleg interdisciplinari no només és possible sinó que es torna indispensable: la literatura ofereix fonts alternatives als documents i, al seu torn, s'alimenta molts cops de la història i de la realitat. Amb aquesta activitat formativa volem oferir a l'alumnat de doctorat d'ambdues facultats un espai per pensar obres escrites per dones en el passat, tant des de la literatura com des de la història i, també, per escoltar dones que escriuen avui.

Inscripció gratuïta amb dret a certificat d'assistència fins al 28 de novembre a adhuc@ub.edu.

Dimecres 30 de novembre

Sala del Professorat, Edifici Josep Carner
Facultat de Filologia
c/ Aribau 2, 5è pis – 08007 Barcelona

16:00-16:15— Benvinguda. **Sra. Núria Balada**, directora executiva de l'Institut Català de les Dones, i **Dra. Maria Luisa Siguan Boehmer**, coordinadora del programa de doctorat en Estudis Lingüístics, Literaris i Culturals

16:15-17:30— Taula rodona

Modera **Dolores Resano** (Universitat de Barcelona)

Dra. Elena Losada (Universitat de Barcelona): “Això no es fa i això no es fa: Els manuals d'urbanitat i la novel·la d'adulteri al segle XIX”

Durant la segona meitat del segle XIX el tema de l'adulteri femení recorre obsessivament les literatures europees. La comparació del patró de conducta ‘desviat’ que s'hi representa i de la ‘norma’ que es publicita als manuals d'urbanitat de l'època ens permet entendre molt millor l'abast d'aquesta ‘desviació’.

Dra. Patricia Martínez (Universitat de Barcelona): “Novel·les de dones per pensar la història de l'Amèrica Llatina: ss. XIX-XX”

Partint del pes de la colonialitat –com a forma de vida– al Perú contemporani, les obres de Flora Tristan, Clorinda Matto i Mercedes Cabello permeten plantejar aquí l'existència d'un discurs literari i polític comú, femení, a través del qual es desenvolupa la representació del Perú que començava a construir l'anomenat estat modern.

17:30-18:00— Pausa

18:00-20:00— Taula rodona amb escriptors

Modera **Dra. Mònica Rius** (Universitat de Barcelona)

Esmeralda Berbel: *Detrás y delante de los puentes*: biografia?, història local o només ficció?

Empar Fernández: la novel·la negra com a crònica de la crisi.

Dijous 1 de desembre

Sala de Juntes, Departament d'Història i Arqueologia
Facultat de Geografia i Història
c/ Montealegre 2 – 08007 Barcelona

9:30-9:45— Benvinguda. **Dr. Javier Laviña**, coordinador del programa de doctorat en Societat i Cultura: Història, Antropologia, Art, Patrimoni i Gestió Cultural

9:45-11:30— Taula rodona

Modera **Carla Redò** (Universitat de Barcelona)

Dra. María Milagros Rivera Garretas (Universitat de Barcelona): “La historia viviente”

La historia viviente es una práctica de escritura femenina de la historia que usa como fuente decisiva la indagación en lo profundo de la experiencia personal de la historiadora, llevando los resultados a la interpretación del contexto histórico correspondiente.

Dra. Helena González Fernández (Universitat de Barcelona): “Memòria i orgull dels cossos lèsbics: la ficció i l'arxiu històric”

Les obres de María Reimóndez i de Teresa Moure ens mostren com la ficció construeix una genealogia sexual que fa pensable el lesbianisme, qüestiona la història oficial i mostra l'experiència i la vida quotidiana no documentada, tot humanitzant l'arxiu.

Dra. Maria Luisa Siguan Boehmer (Universitat de Barcelona): “Herta Müller: autoficció, història y memoria”

Herta Müller escribe novelas determinadas por su propia biografía, por la experiencia de la violencia y el dolor como víctima de la dictadura de Ceaucescu. Ella misma utiliza el término de autoficció para describir su escritura, y la define como una escritura que parte de lo vivido pero que necesita la ficción para poder representar la realidad. Relaciona la veracidad de lo que escribe con la ficcionalización, no con la reproducción mimética de lo vivido. ¿Cómo funciona esta autoficció, qué relación tiene la ficción con los hechos narrados, cómo se constituye?

11:30-12:00— Pausa

12:00-14:00— Taula rodona de doctorandes: “Literatura i història de les dones”. Modera **Dra. Patricia Martínez** (Universitat de Barcelona)

Montserrat Gatell (Universitat Oberta de Catalunya)

Golda van der Meer (Universitat de Barcelona)

Helena Casas Perpinyà (Universitat de Barcelona)

Montserrat Molina (Universitat de Barcelona)

UNIVERSITAT DE
BARCELONA

www.ub.edu/docigh/doctorat-societat-i-cultura/
[@cric_ma_phd](http://www.ub.edu/cric)
[@ADHUC_UB](http://www.ub.edu/cdona)

Generalitat de Catalunya
Institut Català de les Dones